

libende og den vedkommende Indretning i Vandløbet, saaledes altsaa, at de vedkommende Skadelidende ikke kunde paa Grund af deres Skade eller de derved paadragne Omkostninger tilveiebringe eller bevirke en Forandring i denne Hindring i Værket, der er paa Grund af et Mølleanlæg eller hvilket som helst andet Anlæg, men at der derimod alene, eller nærmest, skal tages Hensyn til Retsforholdet imellem de paagældende Skadelidende. Det er dette Retsforhold, som Udvalget, saavidt jeg seer, har taget under Behandling i Loven. Kun naar der er truffet en Forening imellem de Skadelidende, og, om jeg saa maa udtrykke mig, den skadegjørende Gjenstands Eier, er det egentlig, at Loven kommer til Anvendelse. Jeg skal ikke her videre indlade mig paa, om det ikke maaffee havde været rigtigst at tage det andet Hovedmoment med, naar man overhovedet gaar ind paa denne Sag; det forekommer mig at være noget tvivlsomt, især med Hensyn til mindre betydelige Anlæg, navnlig især hvad Fiskerier angaaer. Jeg skal altsaa nærmest holde mig til Retsforholdet imellem de skadelidende Paagældende. Naar der er truffet en Overenskomst imellem den skadegjørende Gjenstands Eier og disse skadelidende Personer, saa skulle, hvis det gaaer ud paa en Nedlæggelse af Møllen eller den skadegjørende Gjenstand, de Vedkommende, der derved lide Skade, ikke kunne tvinges til at bære de Omkostninger, som dermed ere forbundne, — det er vist saaledes Udvalget har meent det, — men derimod kun, naar der er Tale om Forandring. Dette er, saavidt jeg seer, ialfsald Tankegangen. Naar der er Tale om en Forandring, saa er det, at Vedkommende skulle finde sig i de Omkostninger, som dermed ere forbundne. Men naaget hvad den ærede Ordfører har anført, at det i Almindelighed vil være Tilfældet, at Nedlæggelsen vil koste mere end en Indskrænkning af Vandløbet, og at der derfor er større Anledning til, saaledes som det er skeet her i § 1, at paalægge vedkommende skadelidende Personer en større Forpligtelse, end naar der er afsluttet en Overenskomst om Nedlæggelsen, saa maa jeg dog ansee dette for meget tvivlsomt. Jeg troer ikke, man kan bedømme dette Moment,

Forpligtelsen for de Vedkommende til at bære Omkostningerne ved Indretningens Forandring eller Nedlæggelse, alene efter om det er en Forandring eller en fuldkommen Nedlæggelse. Den ærede Ordfører har vel sagt, at i Almindelighed vil Nedlæggelsen blive mere kostbar end Forandringen, og han har anført, at især maa det ordentligviis koste mere at nedlægge en lille Mølle end at forandre en stor, men jeg troer ikke engang dette kan siges i Almindelighed. Jeg troer med temmelig Visshed at kunne sige, at ialtsald vil en Forandring af Møllen i de fleste Tilfælde koste meget Mere end Nedlæggelsen af et Malefferi eller saadanne lignende mindre betydelige Indretninger, hvorved Vandet standses i det paagældende Aløb, og det forekommer mig, at, naar der fra Udvalgets Side foreslaaes, at de skadelidende Personer skulle bære Omkostningerne ved en Forandring i Mølleanlægget eller de Indretninger, de Forhindringer, der ere i Vaen, saa maatte man ogsaa tage Hensyn til, hvad for Gjenstande det var, der bevirkede denne Skade; thi er det f. Ex. et Malefferi eller en anden Gjenstand af en i høi Grad ringe Betydning, saa synes det mig, at der er nok saa megen Anledning til f. Ex. at paalægge Beboerne at bære de Omkostninger, som ere forbundne med Nedlæggelsen af et Malefferi, der koster 500 Rbd., som dem, der derimod ere forbundne med en Forandring af en Møllens Indretning, der koster maaffee 5000 Rbd. Det vil vistnok i de allerfleste Tilfælde vise sig saaledes, at Omkostningerne ved en Møllens Forandring eller Bandsværkets Sænkning eller andet lignende, hvad det nu bliver, vil koste langt mere end et Malefferies fuldstændige Nedlæggelse, og dog skulle de vedkommende Skadelidende i det ene Tilfælde kunne paatvinges Omkostningerne, men ikke i det andet. Dette forekommer ikke aldeles rigtigt; det forekommer mig, at der maa tages et ikke ringe Hensyn til Forholdet mellem Værdien af den Gjenstand, om hvis Forandring eller Nedlæggelse der er Tale, og Værdien af den Skade, der skeer paa Grund af Gjenstanden. Det kan ofte være Tilfældet, at et ringe Malefferi, eller et andet ringe lignende Anlæg i en Aa kan forvolde i Forhold til dets Værdi en langt, langt større Skade